

Zadeva C-261/24

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

12. april 2024

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel București (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

28. februar 2024

Tožeča stranka:

Alizeu Eolian SA

Tožene stranke:

Agenția Națională de Administrare Fiscală

DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili
Mijlocii București

DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice

Ministerul Finanțelor – Direcția Generală de Soluționare a
Contestațiilor

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba v upravnem sporu, ki jo je vložila družba Alizeu Eolian Sa (v nadaljevanju: tožeča stranka), s katero se predlaga (i) odprava sklepa, ki ga je izdala Agenția Națională de Administrare Fiscală (nacionalna agencija davčne uprave, Romunija, v nadaljevanju: ANAF) o obliki in vsebini obrazca, ki se uporablja za obračun davka od dodatnih prihodkov proizvajalcev električne energije, (ii) razveljavitev obračunov davka, ki jih je tožeča stranka v skladu z navedenim sklepom predložila za obdobje od aprila do avgusta 2022, (iii) odprava odločb, s katerimi so davčni organi zavrnili pritožbe, ki jih je tožeča stranka vložila zoper navedeni sklep in zadevne obračune davka, ter (iv) vračilo zneska, ki je bil v obdobju od

aprila do avgusta 2022 plačan iz naslova davka od dodatnih prihodkov, skupaj z obrestmi.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

V skladu s členom 267 PDEU se prosi za razlago členov 49, 56, 63, 107 in 108 ter člena 191(2) PDEU, člena 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter nekaterih določb Direktive 2019/944, Uredbe 2019/943, Uredbe 2021/1119, Direktive 2018/2001 in Direktive 2006/112.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba določbe členov 107 PDEU in 108 PDEU razlagati tako, da nacionalna ureditev, ki obveznost plačila davka nalaga le določenim proizvajalcem električne energije, kakršni so proizvajalci, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov, ne pa vsem proizvajalcem električne energije, pomeni državno pomoč, ki se dodeli proizvajalcem, oproščenim plačila tega davka, za katero velja obveznost priglasitve?
2. Ali je treba določbe člena 3(1) in (4), člena 9(2) in člena 58, od (b) do (d), Direktive 2019/944 ter člena 3(f), (g), (i) in (n) Uredbe 2019/943, v skladu s katerimi morajo države članice proizvajalcem električne energije zagotoviti enake konkurenčne in nediskriminatorne pogoje, razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki dodaten davek nalaga le določenim proizvajalcem električne energije, vključno s tistimi, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov, pri čemer pa so druge skupine proizvajalcev izvzete iz obveznosti plačila tega davka, čeprav so vsi proizvajalci električne energije v primerljivem položaju, med drugim tudi z vidika primerljivih prihodkov, ki jih ustvarijo s prodajo električne energije?
3. Ali je treba določbe členov 49, 56 in 63 PDEU ter člena 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki diskriminatoren in previsok davek nalaga le določenim proizvajalcem električne energije (vključno s tistimi, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov), ne pa tudi drugim skupinam proizvajalcev?
4. Ali je treba Direktivo 2019/944 in Uredbo 2019/943, ki sta bili sprejeti pred Uredbo 2022/1854, razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki privede do določitve prodajne cene/omejitve svobode določanja prodajne cene?
5. Ali je treba previdnostno načelo in načela, da je treba delovati preventivno, da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru in da mora plačati povzročitelj obremenitve, ter [člen 2(1) in (2)] in člen 4 Uredbe 2021/1119, ki določa[ta] cilj podnebne nevtralnosti na ravni Evropske unije, v povezavi s členom 191(2) PDEU ter členom 3(1), (3) in (4) Direktive 2018/2001 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki ogroža cilje na ravni Unije, povezane

z doseganjem podnebne nevtralnosti Unije, in politiko Evropske unije na področju obdavčitve energije? Če je odgovor pritrdilen, katera merila je treba upoštevati pri določitvi zadevnega davka, da bi se zagotovilo spoštovanje navedenih načel?

6. Ali je treba določbe člena 401 Direktive 2006/112/ES razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, kakršna je bila vzpostavljena s sprejetjem izredne uredbe vlade št. 27/2022, s katero je bil uveden prometni davek na prihodke od prodaje električne energije?

Navedene določbe prava Unije

Pogodba o delovanju Evropske unije: členi 49, 56, 63, 107 in 108 ter člen 191(2)

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah: člen 17

Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU: člen 3(1) in (4), člen 9(1) do (3) in člen 58, od (b) do (d)

Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije: člen 3(b), (f), (g), (j) in (n)

Uredba Sveta (EU) 2022/1854 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije

Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije

Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila): člena 2 in 4

Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov: člen 3

Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost: uvodni izjavi 4 in 7 ter člen 401

Navedena sodna praksa Unije

Sodbe z dne 6. oktobra 1982, CILFIT/Ministère de Santé (283/81, Recueil, 1982, str. 3415, EU:C:1982:335); z dne 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires in drugi/Francija (C-354/90, Recueil, 1991, str. I-5505, EU:C:1991:440, točki 10 in 14); z dne 12. aprila 1994, Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën (C-1/93, Recueil, 1994, str. I-1137, EU:C:1994:127, točka 15); z dne 14. decembra 1995, Sanz de Lera in drugi (C-163/94, C-165/94 in C-250/94, Recueil, 1995, str. I-4821, EU:C:1995:451); z

dne 3. maja 2001, Komisija/Francija (C-481/98, Recueil, 2001, str. I-3369, EU:C:2001:237, točka 21); z dne 15. julija 2004, Pearle in drugi (C-345/02, Recueil, 2004, str. I-7139, EU:C:2004:448, točke od 30 do 32); z dne 15. decembra 2005, Unicredito Italiano (C-148/04, Recueil, 2005, str. I-11137, EU:C:2005:774, točka 42); z dne 7. septembra 2006, Marrosu in Sardino (C-53/04, Recueil, 2006, str. I-7203, EU:C:2006:517, točka 54); z dne 5. oktobra 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich (C-368/04, Recueil, 2006, str. I-9957, EU:C:2006:644, točka 39); z dne 10. aprila 2008, Marks & Spencer (C-309/06, Recueil, 2008, str. I-2283, EU:C:2008:211, točka 49); z dne 20. aprila 2010, Federutility in drugi (C-265/08, Recueil, 2010, str. I-3377, EU:C:2010:205); z dne 16. februarja 2012, Eon Aset Menidjunt (C-118/11, EU:C:2012:97, točka 76); z dne 27. januarja 2022, Fondul Proprietatea (C-179/20, EU:C:2022:58, točki 84 in 85); z dne 7. aprila 2022, Autonome Provinz Bozen (C-102/21 in C-103/21, EU:C:2022:272, točki 58 in 59); sklepni predlogi generalnega pravobranilca H. Mayrasa, predstavljeni 13. novembra 1974 v zadevi 33/74, van Binsbergen (EU:C:1974:121, točka 89).

Navedene določbe nacionalnega prava

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (izredna uredba vlade št. 27/2022 o ukrepih, ki od 1. aprila 2022 do 31. marca 2023 veljajo za končne odjemalce na trgu električne energije in zemeljskega plina, ter o spremembi in dopolnitvi nekaterih zakonodajnih aktov, kakor je bila pozneje spremenjena in dopolnjena, v nadaljevanju: izredna uredba vlade št. 27/2022): člen 15, ki določa, da:

- se uvede poseben 80-odstotni davek, ki se v skladu s posebno metodologijo obračuna od dodatnih prihodkov proizvajalcev električne energije in zemeljskega plina (v nadaljevanju: davek od dodatnih prihodkov);
- se ta davek ne obračuna od dodatnih prihodkov, ki jih ustvarijo proizvodne zmogljivosti, ki so začele obratovati po dnevu začetka veljavnosti te izredne uredbe;
- se davek od dodatnih prihodkov izračuna na podlagi metodologije iz priloge št. 6, proizvajalci električne energije pa ga obračunajo in plačajo mesečno, in sicer najpozneje do 25. dne v mesecu, ki sledi mesecu, za katerega ga je treba plačati;
- se oblika in vsebina obrazca za obračun davka od dodatnih prihodkov potrđita s sklepom predsednika agencije ANAF;
- se pri izračunu dodatnih prihodkov ne upoštevajo količine električne energije, ki jih prodajo proizvajalci električne energije (ki so vključeni v portfelj

Romunije in imajo sklenjene naftne pogodbe), če se v največ petih delovnih dneh odzovejo na povpraševanja po nakupu električne energije, ki jih predložijo operater prenosnega sistema in operaterji distribucijskih sistemov, ki so imetniki koncesij, tako da bodisi posamično ali skupaj, bodisi neposredno ali prek platform, namenjenim organiziranemu trgu, predložijo ponudbe za prodajo dela ali celote električne energije.

Legea n. 206/2022 (zakon št. 206/2022), s katerim so bile potrjene spremembe in dopolnitve izredne uredbe vlade št. 27/2022 in ki se uporablja od 14. julija 2022. Ta zakon zlasti določa, da se zadevni davek ne uporablja niti za proizvodne zmogljivosti, ki so začele obratovati po dnevu začetka veljavnosti izredne uredbe, niti za dodatne prihodke podjetij, ki opravljajo javno službo oskrbe s toploto in električno energijo proizvajajo v soproizvodnji.

V Prilogi št. 6 k izredni uredbi vlade št. 27/2022 je predpisana metoda za izračun dodatnih prihodkov proizvajalcev električne energije, ki izhajajo iz razlike med povprečnimi mesečnimi prihodki na enoto, ustvarjenimi s prodajo električne energije, s katero se trguje, in ceno v višini 450 RON/MWh, to je ceno, ki je približno dvakrat nižja od cene, ki je bila določena z Uredbo 2022/1854 (sprejeto 7. oktobra 2022) in znaša 180 EUR/MWh.

Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 856/2022 privind modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă (sklep predsednika nacionalne agencije davčne uprave št. 856/2022 o spremembi sklepa predsednika nacionalne agencije davčne uprave št. 587/2016 o potrditvi oblike in vsebine obrazcev, ki se uporabljajo za obračun davka in dajatev, za katere velja sistem obrnjene davčne obveznosti ali pri viru odtegnjenega davka, v nadaljevanju: sklep št. 856/2022): v skladu z določbami člena 15 izredne uredbe vlade št. 27/2022 se potrdita oblika in vsebina obrazca za obračun davka od dodatnih prihodkov.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka je ena od odvisnih družb skupine Engie v Romuniji in kot taka proizvaja električno energijo iz vetrne energije, ki jo pridobiva z vetrno elektrarno, ki jo ima v lasti v okrožju Brăila.
- 2 Prodaja električne energije, ki jo proizvaja tožeča stranka, poteka (i) prek dvostranskih pogodb, ki se pripravijo na podlagi standardnega obrazca splošne pogodbe o nakupu električne energije Evropske zveze trgovcev z energijo (European Federation of Energy Traders – EFET), iz katere izhaja, da se vnaprejšnja pogajanja v zvezi s količinami električne energije izvedejo bistveno pred dejansko dobavo energije, in (ii) na kratkoročnih trgih/borzah električne energije (trgih za dan vnaprej), na katerih se proda proizvedena električna

energija, ki presega količino električne energije, ki jo je tožeča stranka prodala na podlagi sklenjenih dvostranskih pogodb.

- 3 Zaradi velike nestanovitnosti vira, iz katerega tožeča stranka proizvaja električno energijo (veter), in prihodnjih dolgoročnih dvostranskih obveznosti, ki jih ima v zvezi z dobavo dogovorjenih količin električne energije, se pogosto dogaja, da mora tožeča stranka določene količine električne energije najprej kupiti, da bi jih lahko dalje prodala in tako izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi dvostranskih pogodb o prodaji in dobavi električne energije. Dogovori glede prodaje in dobave električne energije se za vsak dan sklepajo na urni osnovi, kar pomeni, da je obseg proizvodnje električne energije, pridobljene iz vetra, izredno težko oceniti in napovedati.
- 4 Tožeča stranka sodeluje tudi na izravnalnem trgu, ki je v bistvu namenjen uravnavanju odjema in proizvodnje energije na nacionalni ravni, zaradi česar ima stroške za nakup električne energije na trgih za dan vnaprej (ki jo potem ponovno proda, da bi tako izpolnila obveznosti iz dvostranskih pogodb za dobavo električne energije, ki je sama ne more proizvesti) ter stroške izravnave.
- 5 Določbe člena 15 izredne uredbe vlade št. 27/2022 so se začele uporabljati 1. aprila 2022, zato je tožeča stranka v skladu s temi določbami in na podlagi obrazca, ki je bil potrjen s sklepom št. 856/2022, za posamezne mesece od aprila do avgusta 2022 vložila obračune davka od dodatnih prihodkov.
- 6 Tožeča stranka je 27. julija 2022 v upravnem postopku najprej vložila pritožbo zoper sklep št. 856/2022, nato pa je zoper navedene obračune davka vložila še pritožbe v zvezi z davki. Davčni organi so zavrnilo tako predhodno pritožbo, ki jo je v upravnem postopku vložila zoper sklep št. 856/2022, kot tudi pritožbe, ki so se nanašale na obračune davka za maj in junij 2022.
- 7 Tožeča stranka s tožbo, ki jo je proti toženim strankam, to so agencija ANAF, DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București (regionalna generalna direkcija za javne finance v Bukarešti, davčna uprava za srednje velike davčne zavezanke v Bukarešti, Romunija), DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice (regionalna generalna direkcija za javne finance v Bukarešti, uprava četrtega okrožja za javne finance, Romunija) in Ministerul Finanțelor (ministrstvo za finance, Romunija) – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (generalna direkcija za obravnavanje pritožb, Romunija), vložila 1. februarja 2023, Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti, Romunija), ki je predložitveno sodišče v tej zadevi, predlaga, naj:
  - odpravi sklep št. 856/2022;
  - razveljavi obračune davka, ki jih je tožeča stranka za mesece od aprila do avgusta 2022 predložila v zvezi z davkom od dodatnih prihodkov;
  - odpravi odločbo o zavrnitvi pritožbe, ki jo je v upravnem postopku vložila zoper sklep št. 856/2022;

- odpravi odločbe o zavrnitvi pritožb zoper odmerni odločbi za maj in junij 2022;
  - toženim strankam naloži, da tožeči stranki vrnejo skupni znesek v višini 28.974.651 RON (romunskih levov), ki ga je plačala iz naslova davka od dodatnih prihodkov za obdobje od aprila do avgusta 2022, skupaj z obrestmi na navedeni znesek.
- 8 Tožeča stranka je v utemeljitev tožbe navedla več tožbenih razlogov, ki se nanašajo na nezakonnost izpodbijanih upravnih aktov tako z vidika prava Unije kot z vidika nacionalnega prava.
- 9 Tožene stranke so v odgovorih na tožbo navedle več ugovorov, v zvezi z vsebino tožbe pa predlagale, naj se zavrne kot neutemeljena.
- 10 Tožeča stranka je v okviru tega postopka predložitvenemu sodišču predlagala, naj Sodišču predloži vprašanja za predhodno odločanje.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 11 Tožeča stranka je v utemeljitev predloga, naj se zadeva predloži Sodišču, navedla več pravnih vprašanj, zaradi katerih se je izkazalo, da je za rešitev spora v tej zadevi potrebna razlaga prava Unije.
- 12 Prvič, preučiti naj bi bilo treba, ali so določbe izredne uredbe vlade št. 27/2022, na podlagi katerih se davek od dodatnih prihodkov uvaja le za določene skupine proizvajalcev električne energije, tudi tiste, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov, združljive s členom 107 PDEU.
- 13 Drugič, preučiti naj bi bilo treba, ali je različno obravnavanje proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov in proizvajalcev električne energije, ki niso zavezani k plačilu davka od dodatnih prihodkov, združljivo s splošnim načelom prepovedi diskriminacije. Tožeča stranka meni, da ni nobenega utemeljenega razloga, zaradi katerega je zakonodajalec pri določitvi zavezancev za plačilo tega davka uporabil merilo pripadnosti posebni „poklicni skupini“, ne pa merila finančne koristi; obveznost plačila spornega davka naj bi namreč veljala le za določene proizvajalce električne energije, tudi tiste, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov.
- 14 Tretjič, preučiti naj bi bilo treba, ali je uvedba previsokega davka od dodatnih prihodkov združljiva s svobodo ustanavljanja, svobodo opravljanja storitev, in prostim pretokom kapitala iz členov 49, 56 in 63 PDEU ter z varstvom temeljne pravice do lastnine iz člena 17 Listine. Tožeča stranka meni, da bi lahko diskriminatorna uporaba davka, ki ga mora plačati le ena skupina podjetij, proizvajalce električne energije (vključno s tistimi, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov), ki so zavezanci za ta davek, odvrčala od nadaljnega delovanja na romunskem trgu električne energije.

- 15 Četrtrič, preučiti naj bi bilo treba, ali je nacionalna ureditev, ki privede do določitve prodajne cene električne energije ali do omejitve svobode določanja take cene, združljiva z Direktivo 2019/944. Tožeča stranka meni, da bi lahko davek od dodatnih prihodkov, ki jih ustvarijo proizvajalci električne energije in ki izhaja iz razlike med povprečno mesečno prodajno ceno električne energije in ceno v višini 450 RON/MWh, za katero je mogoče šteti, da pomeni zgornjo mejo prodajne cene, posegal v svobodno oblikovanje cen v tem sektorju dejavnosti.
- 16 Petič, preučiti naj bi bilo treba, ali je nacionalna ureditev, s katero se uvaja davek od dodatnih prihodkov, združljiva s previdnostnim načelom in načeli, da je treba delovati preventivno, da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru in da mora plačati povzročitelj obremenitve, ter z obveznostmi, ki so na ravni Unije določene v zvezi z uresničevanjem ciljev podnebne nevtralnosti, in s politiko Unije na področju obdavčitve energije. V primeru pritrdilnega odgovora naj bi bilo namreč treba določiti merila, ki jih je treba upoštevati pri uvedbi zadevnega davka, saj tožeča stranka meni, da je to, da morajo ta davek plačati le določeni proizvajalci električne energije, vključno s tistimi, ki električno energijo proizvajajo iz obnovljivih virov, v nasprotju z okoljsko politiko Unije.
- 17 Šestič, preučiti naj bi bilo treba, ali je nacionalna ureditev, ki je privedla do uvedbe prometnega davka, ki se obračuna od prihodkov, ustvarjenih s prodajo električne energije, združljiva s členom 401 Direktive 2006/112, saj se pri določitvi tega davka ne upoštevajo niti pridobitve blaga in storitev, ki jih proizvajalci opravijo zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti, niti stroški, povezani z njihovo dejavnostjo.
- 18 *Tožene stranke, to so agencija ANAF, regionalna generalna direkcija za javne finance v Bukarešti, davčna uprava za srednje velike davčne zavezance in regionalna generalna direkcija za javne finance v Bukarešti, ki jo zastopa uprava četrtega okrožja za javne finance, predlagajo, naj se ugotovi, da predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki naj bi se predložil Sodišču, ni dopusten, pri čemer trdijo, da se vsa vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavila tožeča stranka, nanašajo le na določbe izredne uredbe vlade št. 27/2022, ne pa na sklep št. 856/2022, katerega odprava se predlaga v obravnavani zadevi. Menijo, da želi tožeča stranka v resnici doseči, da bi Sodišče sprejelo odločbo, s katero bi predložitvenemu sodišču zagotovilo usmeritve za rešitev spora o glavni stvari, in da se vprašanja, ki jih je oblikovalo predložitveno sodišče, nanašajo izključno na posebne vidike zadeve, o kateri odloča, kar pomeni, da pogoji dopustnosti iz člena 267 PDEU niso izpolnjeni.*

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 19 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe potreben za rešitev obravnavane zadeve tako z vidika trditvev, ki jih je tožeča stranka navedla glede nezakonnosti davka od dodatnih prihodkov, kot tudi z vidika učinkov, ki jih imajo določbe prava Unije na področju državnih pomoči,

združljivosti zadevnega davka s temeljnimi svoboščinami, splošnimi načeli prava Unije, politikami na področju obdavčitve energije iz obnovljivih virov in zavezami na področju podnebne nevtralnosti.

- 20 Predložitveno sodišče ob upoštevanju sodne prakse Sodišča (sodbi Marrosu in Sardino, točka 54, in Eon Aset Menidjunt, točka 76) in dejstva, da se v obravnavani zadevi prosi za razlago o skladnosti nekaterih nacionalnih določb in prakse nacionalnega organa z določbami in splošnimi načeli prava Unije, ugotavlja, da obstaja nesporna povezava s pravom Unije. Prav tako navaja, da vprašanja, ki jih je postavilo, še niso bila predmet predhodnega odločanja v podobni zadevi in da jih Sodišče še ni analiziralo, zato v skladu z merili, ki jih je Sodišče izoblikovalo v sodbi CILFIT/Ministère de Santé, ugotavlja, da pravilna uporaba prava Unije ni tako očitna, da ne dopušča nobenega razumnega dvoma glede rešitve postavljenih vprašanj.

(a) Prvo vprašanje za predhodno odločanje

- 21 Predložitveno sodišče meni, da je to vprašanje potrebno, da bi se ugotovilo, v kolikšni meri davek od dodatnih prihodkov pomeni državno pomoč, dodeljeno proizvajalcem električne energije, ki so izvzeti iz plačila tega davka, in ki jo je treba v skladu s členom 108(3) PDEU priglasiti Evropski komisiji.
- 22 Predložitveno sodišče poudarja, da v skladu s členom 108(2) PDEU sicer velja, da je presoja združljivosti državne pomoči z notranjim trgov v izključni pristojnosti Komisije (sodbi Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires in drugi/Francija, točka 14, ter Unicredito Italiano, točka 42), vendar to ne spremeni dejstva, da so nacionalna sodišča pristojna za varovanje pravic posameznikov v primeru kršitve obveznosti predhodne priglasitve državnih pomoči Komisiji (sodba Autonome Provinz Bozen, točka 59) ter da so pristojna za razlago pojma državne pomoči in za ugotavljanje, ali ukrep, ki ga je sprejela država članica, pomeni državno pomoč (sodbi Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires in drugi proti Franciji, točka 10, ter sodba Transalpine Ölleitung in Österreich, točka 39).
- 23 Predložitveno sodišče ob upoštevanju sodne prakse Sodišča prav tako poudarja, da lahko Sodišče na področju državnih pomoči predložitvenemu sodišču poda elemente razlage, s katerimi bo lahko ugotovilo, ali je mogoče nek nacionalni ukrep šteti za državno pomoč v smislu prava Unije (sodba Fondul Proprietatea, točka 84). Poleg tega velja, da ima prepoved izvajanja pomoči pred predhodno priglasitvijo te pomoči Komisiji in pred predhodno preučitvijo, ki jo mora Komisija izvesti v skladu s členom 108(3) PDEU, neposredni učinek (sodba Pearle in drugi, točke od 30 do 32).
- 24 Predložitveno sodišče ugotavlja, da to velja tudi v obravnavani zadevi, saj tožeča stranka trdi, da ukrep uvedbe davka od dodatnih prihodkov pomeni državno pomoč, v zvezi s katero naj navedena obveznost priglasitve ne bi bila izpolnjena. V teh okoliščinah nacionalno sodišče sicer ni pristojno za presojo združljivosti

pomoči z notranjim trgom, vendar mora vseeno ugotoviti nezakonnost zadevne pomoči, če ta v skladu s členom 108(3) PDEU ni bila priglašena, saj neposredni učinek navedene določbe zahteva, da se na ta način zagotovi varstvo pravic zadevne osebe.

- 25 Predložitveno sodišče zato meni, da je potrebna razlaga Sodišča v zvezi z merili za presojo morebitne državne pomoči, zlasti pa v zvezi z merilom selektivne prednosti, ki jo uvaja sporni ukrep, glede na to, da so bile določene skupine proizvajalcev električne energije izvzete iz plačila zadevnega davka od dodatnih prihodkov.

(b) Drugo vprašanje za predhodno odločanje

- 26 Po mnenju predložitvenega sodišča je razlaga Sodišča potrebna, da bi se ugotovilo, v kolikšni meri je davek od dodatnih prihodkov, ki ga morajo plačati le določeni proizvajalci električne energije, združljiv s splošnima načeloma enakosti in prepovedi diskriminacije ter z obveznostjo držav članic, da udeležencem na trgu električne energije zagotovijo enake konkurenčne in nediskriminatorne pogoje. Načelo enakosti namreč pomeni, da je treba izključiti diskriminacijo in zagotoviti enako obravnavanje oseb, ki so v enakih in primerljivih položajih.
- 27 V skladu z navedenimi določbami prava Unije imajo države članice v tem posebnem okviru energetskega sektorja obveznost, da proizvajalcem električne energije zagotovijo enake konkurenčne in nediskriminatorne pogoje (člen 3 Direktive 2019/944) ter da ne izkrivljajo konkurence s tem, da določene udeležence na trgu postavljajo v podrejen konkurenčni položaj.
- 28 Poleg tega se je hkrati z uporabo tega načela na ravni Unije izoblikovalo tudi načelo davčne nevtralnosti, v skladu s katerim države članice davčnih zavezancev ne smejo neupravičeno diskriminirati; predložitveno sodišče v zvezi s tem napotuje na sodno prakso Sodišča na tem področju (sodbi Komisija/Francija, točki 21 in 22, in Marks & Spencer, točka 49).
- 29 Ukrepi, ki jih določa izredna uredba vlade št. 27/2022, naj bi pomenili kršitev načela enakosti in načela prepovedi diskriminacije, saj naj bi se z njimi za proizvajalce električne energije iz obnovljivih virov vzpostavila davčna ureditev, ki je drugačna od tiste, ki velja za druge skupine proizvajalcev v primerljivih položajih, pri čemer pa naj ne bi bila podana nobena utemeljitev glede nujnosti ali primernosti takega različnega obravnavanja in diskriminacije. V okviru, v katerem proizvajalci električne energije delujejo na istih trgih na ravni Unije in/ali na nacionalni ravni ter so zato konkurenti, ki so v primerljivem položaju, imajo namreč proizvajalci, ki so izvzeti iz plačila zadevnega davka, konkurenčno prednost pred proizvajalci, ki so zavezanci za plačilo tega davka. Tako različno obravnavanje določenih gospodarskih subjektov, ki so v primerljivih položajih, naj bi privedlo do vzpostavitve selektivne in diskriminatorne ureditve ter posledično pomenilo omejevanje konkurence.

- 30 Predložitveno sodišče zato zlasti ob upoštevanju točke 15 sodbe Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën meni, da je treba zadevo predložiti Sodišču, da bi se ugotovilo, ali akti prava Unije, ki urejajo načeli enakosti in prepovedi diskriminacije ter obveznost držav članic, da udeležencem na trgu z električno energijo zagotovijo enake konkurenčne in nediskriminatorne pogoje, nasprotujejo uvedbi davka od dodatnih prihodkov, ki ga ureja izredna uredba vlade št. 27/2022.

(c) Tretje vprašanje za predhodno odločanje

- 31 Po navedbah predložitvenega sodišča se to vprašanje nanaša na učinke, ki jih ima zadevni davčni ukrep na svobodo ustanavljanja, prosti pretok storitev in prosti pretok kapitala, saj bi lahko skupino Engie, katere del je tudi tožeča stranka, odvrnil od nadaljnega opravljanja dejavnosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v Romuniji. Razlaga Sodišča je potrebna za rešitev spora o glavni stvari, saj se postavlja vprašanje morebitne nesorazmernosti/neupravičenosti zadevnega davka, ki se na diskriminatoren način uporablja le za eno skupino proizvajalcev električne energije.
- 32 Previsoka obdavčitev naj bi namreč veljala za vse proizvajalce električne energije iz obnovljivih virov, ki nameravajo vstopiti na romunski trg električne energije ali nadaljevati z opravljanjem dejavnosti na tem trgu, zaradi česar naj taki trgi ne bi bili zanimivi za proizvodnjo „čiste“ energije, čeprav je Romunija država, ki v tem sektorju izkazuje visok potencial, obenem pa naj bi se s tem omejevala svoboda ustanavljanja. Poleg tega naj bi previsok znesek davka povzročil tudi odvzem dela dobička, kar naj bi bilo v nasprotju s členom 17 Listine.

(d) Četrto vprašanje za predhodno odločanje

- 33 Po mnenju predložitvenega sodišča se v obravnavani zadevi postavlja vprašanje, ali je davek od dodatnih prihodkov ukrep, ki ga je mogoče enačiti z določitvijo prodajne cene ali z omejitvijo svobode določanja prodajne cene, zaradi česar bi bil lahko v nasprotju z določbami Direktive 2019/944 ter uredb 2019/943 in 2022/1854. Tak ukrep javnega posega v prodajne cene električne energije naj bi že sam po sebi pomenil oviro za uresničevanje delujočega notranjega trga z električno energijo, posledično pa tudi omejevanje trgovine med državami članicami.
- 34 Predložitveno sodišče napotuje na Sporočilo Komisije z dne 13. oktobra 2021, naslovljeno „Spopadanje z naraščajočimi cenami energije: nabor orodij za ukrepanje in podporo“, in ugotavlja, da uvedba spornega davka presega omejitve, ki veljajo za posege v cene za dobavo energije. S takim ukrepom naj bi se določila zgornja meja cen na veleprodajnem trgu, ne pa na maloprodajnem trgu, kar *de plano* ne zajema le skupine gospodinjskih odjemalcev, obenem pa naj bi se posredno določile zgornje meje cen za negospodinjske odjemalce, s čimer naj bi bile presežene omejitve, ki jih dopušča Direktiva 2019/944. V skladu z navedeno direktivo namreč velja, da je določanje cen za dobavo energije ukrep, ki bistveno

izkrivlja konkurenco. Čeprav se zgornja meja cen z izredno uredbo vlade št. 27/2022 ne uvaja neposredno, pa naj bi ukrep uvedbe davka od dodatnih prihodkov bistveno vplival na ravnanje na trgu in posegal v svobodno oblikovanje cen.

- 35 Poleg tega so v členu 9 Direktive (EU) 2019/944 določeni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da bi bila uvedba obveznosti javne službe upravičena. Tudi v skladu s sodno prakso, ki jo je na tem področju izoblikovalo Sodišče (sodba z dne 20. aprila 2010, *Federutility* in drugi), namreč velja, da mora biti ukrep utemeljen s splošnim gospodarskim interesom ter omejen na ranljive in energijsko revne odjemalce, upoštevati načelo sorazmernosti, jasno določen, pregleden, nediskriminatoren in zlahka preverljiv ter družbam Unije, ki delujejo v elektroenergetskem sektorju, zagotavljati enak dostop do nacionalnih odjemalcev.
- 36 Ukrep, s katerim je bil uveden davek od dodatnih prihodkov, naj ne bi bil jasno določen, pregleden in nediskriminatoren, saj niti višina cene niti raven obdavčitve ne omogočata enostavnega preverjanja ali predvidevanja teh dveh elementov. Davek se je namreč obračunal brez vsakršne analize, v kateri bi bilo pojasnjeno, kako je bila izračunana 80-odstotna stopnja ali znesek v višini 450 RON/MWh (to je znesek, ki naj bi pokrila stroške proizvodnje in naložb) oziroma kako je bil ocenjen vpliv te nove davčne obveznosti na proizvajalce energije iz obnovljivih virov.
- 37 Romunija naj bi torej z uvedbo davka od dodatnih prihodkov, ki ga morajo plačati proizvajalci električne energije iz obnovljivih virov, preseгла to, kar je potrebno za varstvo odjemalcev, saj je sprejela nepotreben in nesorazmeren ukrep, glede na to, da je v ta namen uvedla sistem nadomestila in določitev zgornje meje cen za dobavo energije odjemalcem. Poleg tega naj bi zaradi uporabe davka od dodatnih prihodkov prišlo do dvojne obdavčitve prihodkov proizvajalcev, ki so v skladu z davčnim zakonikom hkrati tudi zavezanci za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb.

(e) Peto vprašanje za predhodno odločanje

- 38 Ker se je v postopku v glavni stvari sklicevalo na previdnostno načelo in načela, da je treba delovati preventivno, da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru in da mora plačati povzročitelj obremenitve, ki izhajajo iz člena 191(2) PDEU, predložitveno sodišče meni, da je razlaga Sodišča potrebna, da bi se ugotovilo, ali imajo navedena načela neposredni učinek in ali uvedba davka od dodatnih prihodkov, ki ga morajo plačati proizvajalci električne energije iz obnovljivih virov, ne pa proizvajalci električne energije iz fosilnih virov, pomeni kršitev teh načel.
- 39 Predložitveno sodišče ob upoštevanju ciljev Unije, ki so bili določeni v evropskem zelenem dogovoru in ki naj bi nasprotovali spornemu ukrepu, ki se, čeprav v omejenem časovnem obdobju, uporablja le za proizvajalce električne energije iz obnovljivih virov, prav tako sprašuje, ali so s tem kršene obveznosti, ki jih ima

država v zvezi s cilji, povezanimi z doseganjem podnebne nevtralnosti v obdobju od leta 2030 do leta 2050, ki izhajajo iz določb Direktive 2018/2001 in Uredbe 2021/1119.

- 40 Nazadnje, predložitveno sodišče meni, da je treba prav tako ugotoviti, ali uvedba davka od dodatnih prihodkov pomeni kršitev obveznosti, ki jih je država prevzela na podlagi politike Unije na področju obdavčitve energije, zaradi česar je ogroženo tudi uresničevanje navedenih načel iz člena 2(1) in (2) ter člena 4(1) Uredbe 2021/1119 v povezavi s členom 191(2) PDEU.

(f) Šesto vprašanje za predhodno odločanje

- 41 Tožeča stranka je v postopku v glavni stvari trdila, da je uvedba prometnega davka v nasprotju s členom 401 Direktive 2006/112, saj naj bi bil davek od dodatnih prihodkov dejansko prometni davek, ki se obračuna od prihodkov, ustvarjenih s prodajo električne energije, in pri izračunu katerega se ne upoštevajo stroški, ki jih imajo proizvajalci električne energije.
- 42 Predložitveno sodišče v tem okviru meni, da je razlaga Sodišča potrebna, da bi se ugotovilo, ali določbe člena 401 Direktive 2006/112 nasprotujejo uvedbi takega prometnega davka, glede na to, da se pri določitvi zadevnega davka ne upoštevajo niti pridobitve blaga in storitev, ki jih proizvajalci opravijo zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti, niti stroški, povezani z njihovo dejavnostjo, saj gre za davek, ki se obračuna od dodatnih prihodkov.